

МАТЕРІАЛИ
VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ ЗЕМЛІ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

11 червня 2026 року

**ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра землеустрою, геодезії та
кадастру

*VIII Міжнародна науково-практична конференція
«Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи
вирішення» (11 червня 2026 року)*

**Міністерство освіти та науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Херсонський державний аграрно-економічний університет**

**«ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА
ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ
ЗЕМЛІ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ
ВИРІШЕННЯ»**

***VIII Міжнародна науково-практична конференція
(Херсон, 11 червня 2026 року)***

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру

**Херсон, Кропивницький
2026**

УДК 332.1:332.3 (08)
У66

Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій землі: наслідки та шляхи вирішення. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Херсон, 11 червня 2026 року). Херсон: ХДАЕУ, 2026. 177 с.

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій землі: наслідки та шляхи вирішення», яка проводилась кафедрою землеустрою, геодезії та кадастру.

Редакційна колегія:

ЯРЕМКО Юрій Іванович, д.е.н., професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

ЛАВРЕНКО Наталія Миколаївна, к.с.-г.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

КОВАЛЕНКО Олександр Миколайович, доктор філософії, старший викладач кафедри землеустрою, геодезії та кадастру,

БАРУЛНА Ірина Юріївна, доктор філософії, старший викладач кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Організатори випуску збірника:

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції.

Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть безпосередню відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилань, правопис власних імен тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

Бойчук Д. С.	77
ОБҐРУНТУВАННЯ ЗЕМЛЕОХОРОННИХ ЗАХОДІВ ПРИ БУДІВНИЦТВІ ОБ’ЄКТІВ ПЕРЕДАЧІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ (НА ПРИКЛАДІ ОБ’ЄКТІВ ТОВ «ДТЕК ТИЛІГУЛЬСЬКА ВІТРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ – 2»)	
Боровик П.М., Удовенко І.О., Шемякін М.В.,	80
ПРІОРИТЕТИ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО ЕКОЛОГІЧНО- РЕСУРСНОГО ОПОДАТКУВАННЯ	
Бистряков І.К., Клиновий Д.В., Петровська І.О.	83
ФІНАНСОВІ МЕТОДИ «ЗЕЛЕНОГО» ВІДНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	
Васильєв М.А.	88
ТІНЬОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ДЕСТАБІЛІЗУЮЧА ПРОБЛЕМА ЗБАЛАНСОВАНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	
Головачов В. В.	93
РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕОПРОСТОРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ НЕРУХОМОСТІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	
Дуга В.О.	98
КЛІМАТИЧНА СТІЙКІСТЬ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ЯК СКЛАДОВА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	
Клевцєвич Н.А.	102
СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА ЗАСАДАХ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ АДАПТАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ДО КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	
Ковшаков С.О.	106
ЕКОЛОГО-СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ДЕГРАДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ ТА РОЛЬ ЗЕМЛЕУСТРОЮ У ЇХ МІНІМІЗАЦІЇ	
Курінна В. Ф.	110
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ТАЇРІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	

КЛІМАТИЧНА СТІЙКІСТЬ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ЯК СКЛАДОВА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Дуга В.О.

старший викладач кафедри

готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Сучасний розвиток сільського туризму в Україні відбувається під впливом двох взаємопов'язаних факторів – кліматичних змін та наслідків повномасштабної війни. Поряд із руйнуванням інфраструктури, міграцією населення та економічними втратами українські регіони дедалі частіше стикаються з деградацією земельних ресурсів, дефіцитом води, підвищенням температури повітря та зростанням частоти екстремальних погодних явищ. У цих умовах особливої актуальності набуває формування моделей розвитку сільських територій, що поєднують економічну життєздатність, екологічну безпеку та соціальну стійкість [5].

Одним із ключових напрямів є розвиток кліматично стійкого сільського туризму. У міжнародній науковій практиці поняття *climate resilience* трактується як здатність територій, громад і підприємств адаптуватися до кліматичних змін, зменшувати ризики та забезпечувати довгострокову стабільність розвитку. У сфері сільського туризму це передбачає впровадження ресурсозберігаючих технологій, екологічно відповідальних управлінських практик, диверсифікацію туристичних продуктів та підвищення адаптивності місцевих громад [5; 4].

Світовий досвід доводить, що сільський туризм, зокрема агротуристичний сегмент, може виступати ефективним інструментом відновлення територій після кризових явищ. В Італії агротуризм є важливим

елементом відновлення сільських регіонів після природних катастроф і економічних спадів. В Іспанії туристичні господарства впроваджують системи водозбереження та кліматичної адаптації. У Португалії та Греції активно розвиваються енергонезалежні моделі туристичних господарств на основі відновлюваної енергетики та принципів циркулярної економіки [5]. Теоретичні засади розвитку сільського туризму як інструменту сталого розвитку територій розкриваються у працях щодо еволюції rural tourism та його трансформації в умовах глобальних викликів [3].

Для України особливого значення набуває адаптація цих підходів до умов повоєнного відновлення територій. Показовим прикладом є Херсонська область, яка до початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну мала значний потенціал для розвитку сільського туризму завдяки поєднанню аграрного виробництва, природно-рекреаційних ресурсів і локальної культурної спадщини. Водночас регіон зазнав значних руйнувань інфраструктури та екологічних втрат, що суттєво посилилися після руйнування Каховської ГЕС.

Наукові дослідження підтверджують необхідність системної екологічної трансформації туристичної сфери України в контексті кліматичної політики та сталого розвитку [4]. У цих умовах відновлення сільського туризму доцільно розглядати не як повернення до довоєнної моделі, а як формування нової стійкої системи розвитку територій. Перспективними напрямками є створення кліматично стійких агросадиб із використанням відновлюваних джерел енергії, впровадження водозберігаючих технологій, розвиток гастрономічного туризму на основі локальних продуктів, цифровізація туристичних послуг, а також формування відновлювальних туристичних просторів для соціальної та психологічної реабілітації населення. Особливе значення має концепція відновлювального туризму (*recovery-oriented tourism*), яка поєднує рекреаційну, соціальну та психологічну функції. У контексті післявоєнного розвитку

України вона може стати інструментом підтримки людського потенціалу та відновлення якості життя населення [1; 5].

Інтеграція України у глобальний туристичний простір передбачає дотримання принципів сталого розвитку, кліматичної нейтральності та екологічної відповідальності. Це формує необхідність впровадження climate-friendly підходів у розвиток сільського туризму вже на етапі відновлення [2; 5].

Таким чином, кліматична стійкість сільського туризму виступає стратегічним інструментом повоєнного відновлення України, забезпечуючи поєднання міжнародного досвіду, локальних ресурсів та інноваційних моделей розвитку територій [3; 5]. Кліматично стійкий сільський туризм є перспективним напрямом повоєнного відновлення України, особливо для регіонів, що зазнали значних втрат унаслідок війни. Його розвиток сприяє економічній диверсифікації сільських територій, екологічній адаптації та соціальній реабілітації населення.

Перспективними напрямками подальших досліджень є:

- розроблення методичних підходів до оцінювання кліматичної стійкості сільських туристичних дестинацій;
- формування індикаторів climate resilience для агротуристичних господарств України;
- адаптація міжнародних моделей climate-smart tourism до умов повоєнної економіки України;
- дослідження механізмів інтеграції сільського туризму у програми відновлення постраждалих територій (зокрема Херсонської області);
- оцінювання соціального ефекту від впровадження відновлювального туризму для ветеранів війни та внутрішньо переміщених осіб.

Література

1. Дуга В.О. Агротуризм як простір відновлення та соціальної інтеграції людського потенціалу України в умовах війни. *Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні*: зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. (Херсон–Кропивницький, 07 травня 2026 р.) / за ред. Алещенко Л.О. Херсон-Кропивницький : ХДАЕУ, 2026. С. 78-81.
2. Машкова О., Дуга В., Пасенко Н. Зелені ідеї Zero Waste & Climate Friendly в HoReCa: українські бізнеси : навч. посіб. / ред. С. Сидоренко. Херсон-Кропивницький : ХДАЕУ, 2023. 55 с.
3. Lane B., Kastenholtz E. Rural tourism: the evolution of practice and research approaches. *Journal of Sustainable Tourism*. 2015. Vol. 23(8–9). P. 1133-1156.
4. Mashkova O.V., Haietska N.I., Fudorova O.M., Duha V.O. Analysis of the pre-war stage of climate policy implementation in the field of waste management of the hotel and restaurant business in Ukraine (2016-2021). *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 9(11). С. 276-292.
5. World Tourism Organization. *Baseline Report on Climate Action in Tourism*. Madrid, 2023.